

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

УДК 78.147:7.05:004

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16924514>

Вплив інноваційних педагогічних практик на підготовку викладачів спеціальних дисциплін із дизайну

Рідей Наталія Михайлівна,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності, економіки і маркетингу

УДУ імені Михайла Драгоманова, м. Київ Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-5553-059X>

Прийнято: 05.08.2025 | Опубліковано: 22.08.2025

***Анотація:** Активне впровадження інноваційних педагогічних практик у процес підготовки викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін зумовлено потребою оновлення змісту та методів професійної освіти. Швидка еволюція креативних індустрій, цифрових технологій та змін у соціокультурному контексті вимагає від педагогів високого рівня гнучкості, міждисциплінарності та здатності до генерації нових освітніх рішень. **Метою** дослідження є аналіз впливу інноваційних педагогічних практик на якість підготовки викладачів дизайнерських дисциплін у контексті підвищення їхньої професійної компетентності, креативності та адаптивності до змін освітнього середовища. У процесі дослідження застосовано комплекс наукових **методів**. Зокрема, здійснено критичний аналіз наукової літератури, що дав змогу оцінити наявні підходи та теоретичні засади досліджуваної проблеми. Для наочного подання даних*

використано табличний метод, який забезпечив ефективне структурування інформації. Метод наукового абстрагування дозволив сформулювати висновки та систематизувати отримані результати, виокремивши основні концептуальні підходи й чинники, що впливають на якість підготовки викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін. У **результатах** зазначено, що застосування в освітньому процесі таких підходів, як дизайн-мислення, гейміфікація, інтерактивні проєкти, цифрове моделювання, колаборативне навчання та адаптивні освітні траєкторії, значно підвищує якість викладання та мотиваційний рівень педагогів. Важливим чинником є інтеграція ІКТ та мультимедійних засобів, що персоналізують навчальний досвід і підвищують ефективність засвоєння фахового контенту. У **висновках** підкреслено, що інноваційні педагогічні практики забезпечують якісне оновлення методичних підходів у підготовці викладачів дизайнерських дисциплін. Їх системне застосування формує нові моделі професійної поведінки педагога, розвиває його здатність до безперервного навчання, критичного осмислення власної діяльності та ефективної взаємодії з учасниками освітнього процесу. Дослідження демонструє доцільність подальшого розвитку і впровадження інноваційних стратегій у вищій мистецькій освіті з урахуванням актуальних тенденцій цифровізації та міждисциплінарності.

Ключові слова: креативні індустрії, цифрові інструменти, інтерактивні методи, навчальна гнучкість, педагогічна рефлексія, професійна автономія, візуальна комунікація, освітній дизайн, компетентнісний підхід.

The impact of innovative pedagogical practices on the training of teachers of special disciplines in design

Nataliia Ridei,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Management and Innovative Technologies of Socio-cultural Activities, Economics and Marketing of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-5553-059X>

Abstract: *The active introduction of innovative pedagogical practices into the training process for teachers of special design disciplines is driven by the need to update the content and methods of professional education. The rapid evolution of creative industries, digital technologies, and changes in the sociocultural context requires educators to have a high level of flexibility, interdisciplinarity, and the ability to generate new educational solutions. The **purpose** of the study is to analyze the impact of innovative pedagogical practices on the quality of training teachers of design disciplines in the context of improving their professional competence, creativity, and adaptability to changes in the educational environment. A set of scientific **methods** was used in the research process. In particular, a critical analysis of scientific literature was carried out, which made it possible to evaluate existing approaches and theoretical foundations of the problem under study. For a clear presentation of data, a tabular method was used, which ensured effective structuring of information. The method of scientific abstraction made it possible to formulate conclusions and systematize the results obtained, highlighting the main conceptual approaches and factors that influence the quality of training of teachers of special design disciplines. The **results** indicate that the use of approaches such as design thinking, gamification, interactive projects, digital modeling, collaborative learning, and adaptive educational trajectories in the educational process*

*significantly improves the quality of teaching and the motivation level of teachers. An important factor is the integration of ICT and multimedia tools, which personalize the learning experience and increase the effectiveness of professional content assimilation. The **conclusions** emphasize that innovative pedagogical practices ensure a qualitative update of methodological approaches in the training of teachers of design disciplines. Their systematic application forms new models of professional behavior for teachers, develops their ability for continuous learning, critical reflection on their own activities, and effective interaction with participants in the educational process. The study demonstrates the feasibility of further development and implementation of innovative strategies in higher art education, taking into account current trends in digitalization and interdisciplinarity.*

Keywords: *creative industries, digital tools, interactive methods, educational flexibility, pedagogical reflection, professional autonomy, visual communication, instructional design, competence-based approach.*

Постановка проблеми. Трансформації у сфері вищої освіти, зумовлені цифровізацією, розвитком креативних індустрій та змінами на ринку праці, актуалізують потребу переосмислення традиційних підходів до підготовки педагогічних кадрів, зокрема викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін. Сьогодні викладання дизайну вимагає не лише глибоких фахових знань, а й уміння формувати креативне мислення, міждисциплінарне бачення, візуально-комунікативні компетенції та здатність до інновацій.

Водночас динаміка розвитку дизайнерської сфери значно випереджає темпи оновлення методичних підходів у закладах вищої освіти (далі – ЗВО). Це зумовлює невідповідність між сучасними вимогами професійного середовища та готовністю педагогів працювати в нових умовах. Значна частина викладачів і досі застосовує застарілі дидактичні моделі, що не

відповідають технологічним викликам та очікуванням здобувачів освіти цифрового покоління.

У таких умовах особливого значення набуває впровадження інноваційних педагогічних практик, зокрема інтерактивних, проєктно орієнтованих, цифрових та колаборативних методик, здатних забезпечити ефективнішу підготовку майбутніх викладачів дизайнерських спеціальностей. Проте у вітчизняній освітній практиці їх застосування досі обмежене, що зумовлює потребу в подальших дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика впровадження інноваційних педагогічних практик у підготовку викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін посідає важливе місце в сучасній педагогічній науці. Необхідність застосування комплексного синтезу знань із різних галузей, зокрема концепції STEM у мистецько-дизайнерську освіту, обґрунтовує А. Лісогор, акцентуючи на ролі новітніх цифрових технологій у професійному дизайні. Авторка підкреслює, що поєднання мистецтва та технологій формує креативне мислення й адаптивні уміння майбутніх фахівців [1]. Питання застосування інноваційних педагогічних технологій у процесі професійного розвитку викладачів розкривають Т. Горохівська, О. Гомонюк та Г. Плахотнюк, які звертають увагу на важливість підвищення професійно-педагогічної компетентності в умовах цифровізації освітнього процесу [2]. На необхідності цілеспрямованої підготовки майбутніх учителів технологій до організації дизайнерської діяльності здобувачів освіти наголошує Ю. Бабчук, підкреслюючи важливість упровадження спеціальних методичних підходів до формування відповідних професійних умінь [3]. Проблему формування естетичних уявлень у майбутніх викладачів технологій засобами орнаментальної композиції як ефективного засобу художньо-педагогічного впливу порушують О. Марущак, Ю. Бабчук, Г. Чадюк та С. Бойчук [4].

У контексті модернізації педагогічної моделі підготовки викладачів мистецьких дисциплін важливим аспектом є концепція дизайн-мислення, що набуває стратегічного значення в умовах цифрових трансформацій. Важливість зазначеного підходу у формуванні креативного та інноваційного потенціалу педагогів обґрунтовують Г. Лисенко, С. Волкова та О. Баранник [5]. Перспективність застосування дизайн-мислення в професійній підготовці фахівців із маркетингу на основі аналізу закордонного досвіду (зокрема, США) аналізує О. Губський, виокремлюючи конструктивістські аспекти методики як інструменту розвитку професійних компетентностей [6]. Розвиток дизайнерського мислення в умовах цифровізації вищої освіти досліджують В. Козік (V. Kozik), М. Софілканич (M. Sofilkanych), Л. Білозуб (L. Bilozub), В. Корсунський (V. Korsunskyi) та Н. Бабій (N. Babii). Науковці акцентують на необхідності формування інноваційного освітнього середовища, орієнтованого на підтримку креативності здобувачів освіти [7]. Теоретичні засади дизайн-мислення як конструктивістського підходу до навчання розкривають М. Панде (M. Pande) та С. Бхараті (S. Bharathi), які підкреслюють значущість активного навчання та проблемно орієнтованої взаємодії як основи розвитку критичного мислення в здобувачів освіти [8]. Концепцію ОСВІТИ 4.0, яка висуває нові вимоги до викладання й навчання, розкривають Є. Бохонько, О. Шелевер та К. Дерєка [9]. Методичні засади формування педагогічної майстерності викладачів спеціальних дисциплін у контексті цифрових трансформацій висвітлюють Г. Локарева та С. Садовенко [10]. Учені наголошують на необхідності оновлення методичного забезпечення для підвищення ефективності освітнього процесу в умовах цифрового суспільства.

Отже, результати системного аналізу сучасних досліджень свідчать, що впровадження інноваційних педагогічних практик у процес підготовки викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін є важливим напрямом

модернізації професійної освіти. Застосування таких підходів спрямоване на розвиток креативності, формування цифрової та фахової компетентностей, а також на підвищення адаптивності освітнього процесу до викликів цифрової епохи.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Попри значну увагу до інноваційних педагогічних практик, низка важливих аспектів залишається недостатньо вивченою. Зокрема, відсутній комплексний аналіз специфіки їх застосування в педагогічній підготовці викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін, що вирізняються високим рівнем міждисциплінарності, творчої свободи та активного використання цифрових технологій

Наявні дослідження здебільшого акцентують на загальних педагогічних інноваціях або методах без урахування унікальних особливостей дизайнерської освіти, таких як формування візуального мислення, проектно орієнтоване навчання та інтеграція цифрових інструментів у творчий процес. Механізми впливу новітніх педагогічних практик на розвиток професійної рефлексії, креативності та адаптивності викладачів у контексті стрімких змін освітнього середовища залишаються недостатньо вивченими.

Також відсутня чітка методологія оцінювання ефективності інтеграції інноваційних підходів у навчальні плани та курси, спрямовані на підготовку фахівців до викладання дизайнерських дисциплін, що ускладнює формування рекомендацій для їх практичного впровадження та масштабування.

Запропоноване дослідження є спробою системно проаналізувати вплив інноваційних педагогічних практик на якість підготовки викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін. Вивчення адаптації педагогів до нових методів викладання та розробка рекомендацій щодо вдосконалення освітніх моделей сприятиме підвищенню ефективності професійної підготовки в цій сфері.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз впливу інноваційних педагогічних практик на якість підготовки викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін та виявлення ефективних методичних підходів, що сприяють розвитку їхньої професійної компетентності, креативності й адаптивності в умовах трансформації освітнього середовища.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань:

1) виокремити науково-теоретичні засади інноваційних педагогічних практик у контексті професійної підготовки викладачів дизайнерських дисциплін, визначити основні тенденції та виклики, що зумовлюють необхідність модернізації дидактичних моделей;

2) дослідити сучасний стан застосування інноваційних педагогічних методик, зокрема дизайн-мислення, гейміфікації, інтерактивних проєктів та цифрових технологій, у процесі підготовки педагогічних кадрів дизайнерських спеціальностей;

3) ідентифікувати чинники, що визначають ефективність інтеграції інноваційних педагогічних практик, та розробити рекомендації для вдосконалення освітніх моделей з урахуванням міждисциплінарного підходу, цифровізації та педагогічної рефлексії з метою підвищення якості підготовки викладачів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансформаційні процеси в системі вищої освіти України зумовлюють нові вимоги до підготовки фахівців, зокрема у сфері дизайну. Відповідно, постає проблема вдосконалення підготовки викладачів спеціальних дизайнерських дисциплін, яка повинна відповідати динамічним змінам у професійному середовищі. В умовах цифровізації, глобалізації освітнього простору та змін у парадигмі знань важливою передумовою якісної підготовки викладача-дизайнера є

впровадження інноваційних педагогічних практик, що сприяють формуванню не лише фахових, а й педагогічних, цифрових та креативних компетентностей.

Інноваційні педагогічні практики оновлюють зміст, форму та методи підготовки майбутніх викладачів, ґрунтуючись на застосуванні інтерактивних, проєктних, дослідницьких і технологічно орієнтованих підходів. Вони активізують пізнавальну діяльність здобувачів освіти, сприяють глибшому засвоєнню навчального матеріалу та формуванню навичок самостійного мислення. Особливу ефективність у дизайнерській освіті демонструє проєктно орієнтований підхід, який поєднує теоретичні знання з практичними навичками через реалізацію реальних або модельованих дизайн-проєктів, сприяючи розвитку професійної рефлексії, аналітичного мислення та здатності оцінювати й адаптувати дизайнерські рішення до сучасного контексту [11, с. 281].

У зв'язку з цим метод моделювання набуває особливого значення як науковий підхід, що передбачає створення спрощеної, але схожої моделі об'єкта з його основними характеристиками. У підготовці майбутніх фахівців із дизайну цей метод дозволяє враховувати запити суспільства на формування цілісної особистості з усвідомленою професійною орієнтацією та індивідуальним творчим стилем. Процес моделювання охоплює соціальний, організаційний та особистісний рівні, що забезпечує умови для успішної професійної кар'єри та самореалізації [12, с. 23].

На основі цього побудова моделі майбутнього дизайнера є основним орієнтиром для визначення змісту освіти та вибору методів і прийомів навчання, враховуючи різноманітність професійної діяльності та обмежену роль окремих освітніх галузей у формуванні компетентностей. Така модель повинна враховувати індивідуальні особливості майбутнього фахівця та ґрунтуватися на розумінні моделювання як методу наукового дослідження, забезпечуючи раціональну організацію освітнього процесу, що відповідає

суспільним потребам у підготовці дизайнерів нових профілів і нормативному забезпеченню освітніх програм [13, с. 349].

Сучасний викладач дизайнерських дисциплін має володіти високим рівнем цифрової грамотності, що передбачає вміння користуватися програмним забезпеченням, цифровими інструментами для створення візуального контенту, а також застосовувати освітні технології для організації дистанційного та змішаного навчання. Інтеграція цифрових ресурсів (зокрема, платформ Adobe Creative Cloud, Figma, AutoCAD, SketchUp тощо) в освітній процес розширює можливості візуалізації, моделювання, презентації результатів дизайнерської діяльності. Цифрове середовище також сприяє реалізації індивідуальних освітніх траєкторій, розвитку адаптивності та самоосвіти, що є надзвичайно важливими як для здобувачів освіти, так і для викладачів.

В умовах трансформації освітньої парадигми, зумовленої динамічними змінами в суспільстві, технологіях та культурі, істотно зростає значущість інноваційних педагогічних практик у сфері професійної підготовки викладачів. Особливо актуально це питання постає в контексті дизайнерських дисциплін, де поєднання естетичних, технічних та креативних складників потребує постійного оновлення змісту, методів та форм організації освітнього процесу. Підготовка викладача-дизайнера передбачає не лише фахову компетентність у сфері дизайну, а й педагогічну гнучкість, здатність адаптуватися до швидкоплинних змін і впроваджувати інноваційні освітні підходи.

В освітньому процесі дизайнерської підготовки традиційні дидактичні моделі (лекція, демонстрація, практичне заняття) часто не відповідають потребам нової генерації здобувачів освіти, які зростають в середовищі цифрової культури та візуального сприйняття. У цьому контексті інноваційні підходи передбачають застосування проектно орієнтованого навчання,

дизайн-мислення, міждисциплінарної інтеграції, цифрових технологій візуалізації, колаборативного навчання. Це зумовлює потребу модернізувати традиційні дидактичні моделі, орієнтуючи їх на відкритість, гнучкість, інтерактивність та персоналізацію [14, с. 16].

Однією з основних тенденцій інноваційної педагогіки є перехід від трансляційної до фасилітаційної моделі навчання, де викладач є не лише джерелом знань, а й організатором освітнього середовища, модератором пізнавальної діяльності та наставником у процесі професійного становлення здобувача освіти. У зв'язку з цим особливо актуальною є концепція навчання через діяльність («learning by doing»), яка забезпечує не лише засвоєння знань, а й формування практико-орієнтованих умінь через виконання проєктів, участь у креативних сесіях, дизайн-воркшопах, хакатонах тощо.

До викликів, що зумовлюють необхідність модернізації дидактичних моделей у підготовці викладачів дизайнерських дисциплін, належать:

- 1) високий рівень технологізації дизайну, що вимагає постійного оновлення знань викладача щодо програмних продуктів, візуалізаційних платформ, цифрових сервісів;
- 2) запит на міждисциплінарність та інтеграцію дизайнерських рішень у соціально-культурний та економічний контексти;
- 3) зміна освітніх запитів здобувачів освіти, орієнтованих на самостійність, індивідуальність, свободу творчого самовираження та мобільність у виборі освітньої траєкторії;
- 4) глобалізаційні процеси, які стимулюють конкуренцію серед закладів вищої освіти, зростання вимог до якості викладання та актуальності змісту освіти.

З огляду на зазначене, зростає значення цифрової педагогіки як основного інструменту модернізації освітнього процесу. Інформаційно-комунікаційні технології відкривають нові можливості для візуалізації

навчального контенту, створення електронних курсів, інтерактивних освітніх середовищ, симуляцій. Це особливо важливо в підготовці викладачів дизайнерських дисциплін, адже дає змогу моделювати об'єкти дизайну, працювати з 3D-візуалізацією та використовувати програмне забезпечення у віртуальному середовищі. Однак ефективне застосування таких інструментів вимагає від викладача не лише технічної підготовки, а й методичного обґрунтування педагогічних рішень.

Отже, інноваційні педагогічні практики є не просто новим інструментарієм освітнього процесу, а відображенням глибших змін у системі професійної підготовки викладача-дизайнера. Вони ґрунтуються на засадах активного навчання, співпраці, рефлексії, цифрової мобільності та креативності. Модернізація дидактичних моделей у цьому контексті має відбуватися не фрагментарно, а як цілісний процес трансформації освітньої парадигми, орієнтованої на інноваційний розвиток особистості та професійної ідентичності викладача.

Застосування інноваційних педагогічних методик у підготовці викладачів дизайнерських дисциплін ґрунтується на актуальних освітніх тенденціях, що спрямовані на розвиток критичного мислення, творчих здібностей і цифрової компетентності. Сучасні підходи передбачають інтеграцію методик дизайн-мислення, гейміфікації, інтерактивних проєктів та цифрових технологій, які забезпечують активне залучення здобувачів до освітнього процесу та формують практичні навички, необхідні для роботи в креативних галузях. Інноваційні педагогічні методики, що застосовуються в підготовці викладачів дизайнерських дисциплін, представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Інноваційні педагогічні методики, що застосовуються в підготовці викладачів дизайнерських дисциплін

Методика	Цифрові платформи	Функціонал платформ	Переваги застосування	Обмеження в освітньому процесі
Дизайн-мислення	Miro, Figma	Колаборативна робота, створення прототипів, візуалізація ідей	Сприяє розвитку креативного та критичного мислення, швидке втілення ідей у прототипи	Вимагає високої технічної підготовки, залежить від стабільного інтернет-з'єднання
Гейміфікація	Kahoot!, Classcraft, Quizizz	Створення інтерактивних ігор, вікторин, систем балів	Підвищує мотивацію, залучення, робить навчання інтерактивним	Обмеженість у складних дизайнерських завданнях, можливість поверхневого засвоєння матеріалу
Інтерактивні проекти	Trello, Asana, Notion	Управління проектами, командна взаємодія, планування	Розвивають навички командної роботи, управління часом, практичний досвід	Потребує дисципліни від учасників, технічні труднощі на початкових етапах
Цифрові технології	Adobe Creative Cloud,	Професійне 2D/3D моделювання,	Дає змогу працювати з реальними	Високі системні вимоги, необхідність

	SketchUp, Blender	візуалізація, анімація	дизайнерськими інструментами, підвищує якість робіт	регулярного оновлення та навчання
Онлайн- курси та вебінари	Coursera, LinkedIn Learning, Domestika	Відеолекції, інтерактивні завдання, обговорення	Доступ до провідних експертів і трендів, гнучкість навчання	Відсутність персоналізованої підтримки, можливість зниження мотивації без самодисципліни
Віртуальна та доповнена реальність (VR/AR)	Oculus Medium, Tilt Brush, Adobe Aero	3D-моделювання, створення інтерактивних візуальних середовищ	Поглиблене занурення в процес, розвиток просторового мислення	Висока вартість обладнання, обмежений доступ до технологій

Джерело: створено автором на основі [11, с. 282]

Як бачимо, застосування інноваційних педагогічних методик має значний вплив на формування професійних компетентностей майбутніх викладачів дизайнерських дисциплін. Зокрема, дизайн-мислення стимулює розвиток творчого підходу до розв'язання складних і комплексних завдань, характерних для креативної сфери. Цей метод дає здобувачам освіти можливість не лише опанувати теоретичний матеріал, а й практично відпрацювати навички генерації ідей, прототипування та тестування рішень, що є важливими складниками професійної діяльності як дизайнера, так і педагога.

Поєднання дизайн-мислення з цифровими технологіями значно розширює можливості освітнього процесу. Цифрові інструменти забезпечують гнучкість у поданні матеріалу, дають доступ до широкого

спектра мультимедійних ресурсів, а також створюють умови для персоналізації та адаптації навчання до потреб конкретного здобувача. Використання цифрових платформ сприяє організації дистанційного та змішаного навчання, що особливо актуально в сучасних умовах освітніх викликів [15, с. 12].

Водночас ефективність упровадження гейміфікації та інтерактивних проєктів у педагогічну практику переважно залежить від рівня методичної підготовки викладачів. Гейміфікація, яка охоплює елементи ігрової мотивації, може значно підвищити зацікавленість і залученість здобувачів освіти, проте без належного методичного забезпечення існує ризик поверхневого сприйняття навчального матеріалу та втрати глибинного розуміння предмету. Крім того, інтерактивні проєкти розвивають навички командної роботи, комунікації та проєктного менеджменту, але для їхньої успішної реалізації необхідне відповідне технічне забезпечення та чітка організація освітнього процесу [15, с. 16].

Інтеграція інноваційних педагогічних практик у професійну підготовку викладачів дизайнерських дисциплін є багатограним процесом, який зумовлюється низкою взаємопов'язаних чинників. Серед основних аспектів необхідно виокремити міждисциплінарність, що забезпечує синтез знань і методів із різних галузей, таких як педагогіка, дизайн, психологія та інформаційні технології, що сприяє формуванню цілісного освітнього середовища, яке відповідає сучасним вимогам професійної діяльності.

Цифровізація освітнього процесу відіграє важливу роль, оскільки розширює можливості впровадження інноваційних технологій, зокрема використання онлайн-платформ, віртуальної та доповненої реальності, а також систем аналітики для підтримки прийняття педагогічних рішень. Ефективність застосування цифрових технологій залежить від рівня цифрової

компетентності педагогів та наявності відповідної технічної інфраструктури, яка забезпечує їхню інтеграцію в освітній процес.

Не менш важливим чинником є педагогічна рефлексія – механізм систематичного осмислення та аналізу власної педагогічної практики, оцінки ефективності впроваджуваних методик та коригування освітньої діяльності. Цей процес сприяє підвищенню професійної майстерності викладачів, стимулює їх до постійного професійного розвитку та адаптації до змінних умов навчання. Основні чинники ефективної інтеграції інноваційних педагогічних практик у підготовку викладачів дизайнерських дисциплін наведено на рис. 1.

Рисунок 1

Основні чинники ефективної інтеграції інноваційних педагогічних практик у підготовку викладачів дизайнерських дисциплін

Джерело: власна розробка автора

Урахування зазначених чинників створює основу для вдосконалення освітніх моделей, спрямованих на підвищення якості підготовки викладачів дизайнерських дисциплін. Зокрема, розробка міждисциплінарних навчальних програм, що поєднують педагогічні, дизайнерські та ІТ-компетентності,

сприяє формуванню комплексних професійних умінь. Водночас системна підтримка підвищення цифрової грамотності педагогів через спеціалізовані тренінги та семінари створює передумови для ефективного впровадження новітніх технологій у навчальний процес. Організація педагогічної рефлексії за допомогою методичних об'єднань та супервізій стимулює професійний розвиток викладачів і водночас підвищує якість освітнього процесу. Крім того, розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти виступає необхідною умовою для реалізації інтерактивних і проєктних методик, що забезпечують практичну спрямованість підготовки.

Упровадження таких освітніх моделей безпосередньо пов'язане з міждисциплінарним підходом, який у професійній підготовці майбутніх дизайнерів розглядається як ефективний інструмент формування інтегрованих компетентностей, що забезпечують цілісне сприйняття освітнього процесу. Модель реалізації міждисциплінарних зв'язків сприяє розвитку здатності до самоосвіти й творчої автономії та усвідомленню здобувачами освіти взаємозв'язку між різними навчальними дисциплінами. Це дає змогу глибше усвідомити специфіку дизайнерської діяльності та адаптувати набуті знання до практичних і професійно важливих завдань [16, с. 25].

Інтеграція таких базових дисциплін, як композиція та кольорознавство, формує художньо-проєктне бачення та візуальну грамотність майбутніх дизайнерів. Поєднання теоретичних знань із практичними навичками в межах міждисциплінарних підходів активізує пізнавальну діяльність і сприяє формуванню професійно орієнтованого мислення. Такий підхід підвищує ефективність освітнього процесу та формує в здобувачів здатність до творчого розв'язання складних завдань у межах дизайн-діяльності [17, с. 658].

Зважаючи на актуальні виклики вищої мистецької освіти, ефективна інтеграція інноваційних педагогічних практик у підготовку майбутніх викладачів дизайнерських дисциплін потребує створення гнучкої, науково

обґрунтованої освітньої моделі. Таке моделювання має враховувати міждисциплінарний характер дизайнерської освіти, забезпечувати поєднання теоретичних знань із практичними навичками, а також орієнтуватися на розвиток педагогічної рефлексії. Важливими чинниками цього процесу є оновлення змісту освіти з урахуванням цифровізації, посилення інтеграційних зв'язків між художніми, технічними й педагогічними компонентами, а також розроблення методик, адаптованих до галузевих потреб.

Підвищення якості підготовки викладачів дизайнерських спеціальностей передбачає поетапне впровадження активних методів навчання, таких як дизайн-мислення, гейміфікація, проєктна та проблемно орієнтована робота з використанням цифрових інструментів. Для ефективного застосування цих підходів необхідна методична підтримка, що ґрунтується на професійній підготовці викладацького складу, створенні відповідного цифрового контенту та формуванні ефективного освітнього середовища. Відповідно, розбудова внутрішньої інфраструктури, організаційно-педагогічна підтримка та інституційна політика цифрової трансформації забезпечують умови для розвитку в майбутніх фахівців здатності до самостійного мислення, креативності та готовності до викладання в умовах інноваційної освіти.

Висновки. Здійснене дослідження свідчить, що інтеграція інноваційних педагогічних практик у підготовку майбутніх викладачів дизайнерських дисциплін сприяє модернізації мистецької освіти та відповідає вимогам сучасних освітніх парадигм. Застосування методик дизайн-мислення, гейміфікації, цифрових інструментів і міждисциплінарного підходу створює сприятливі умови для розвитку педагогічної інновативності, формування творчого потенціалу здобувачів освіти та підвищення їхньої здатності до професійної самореалізації.

Використання цифрових платформ для дизайну, інтерактивних середовищ моделювання, проєктної діяльності, а також технологій віртуальної

та доповненої реальності забезпечує практико-орієнтоване навчання, максимально наближене до реальних умов професійної діяльності. Водночас ефективність цих підходів стримується обмеженим технічним ресурсом, недостатнім рівнем цифрової та методичної підготовки викладачів, а також відсутністю комплексних моделей освітнього забезпечення.

Отже, подальші дослідження мають бути спрямовані на розроблення адаптивних моделей професійної підготовки майбутніх викладачів дизайнерських дисциплін, що враховують галузеву специфіку, динаміку цифрової трансформації та потреби сучасного дизайну. Це дозволить підвищити якість освіти, ефективність підготовки педагогів та сприятиме формуванню висококваліфікованих фахівців, здатних працювати в умовах інноваційної освіти.

Список використаних джерел

1. Лісогор А. В. STEM in art: нові технології в професійному дизайні. *Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Одеса, 24–25 квітня 2025 р.). Одеса, 2025. С. 144–149. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/22285> (дата звернення: 07.06.2025).
2. Горохівська Т. М., Гомонюк О. М., Плахотнюк Г. М. Використання інноваційних педагогічних технологій у процесі розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів в умовах підвищення кваліфікації. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методології освіти в професійній підготовці, методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Вип. 60. С. 365–374. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-60-365-374>
3. Бабчук Ю. М. Про необхідність підготовки майбутніх учителів технологій до організації дизайнерської діяльності учнів. *Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VIII школа методичного*

досвіду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, 24–25 листопада 2020 року). Вінниця, 2020. С. 9–12. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/88e1b28d-9a43-44de-b04b-f175ddc3adc4> (дата звернення: 07.06.2025).

4. Марушак О. В., Бабчук Ю. М., Чадюк Г. Ф., Бойчук С. О. Формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва естетичних уявлень засобами орнаментальної композиції. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва : теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. Вінниця, 2020. Вип. 1. С. 41–45. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/ad5be4b1-bd71-41f3-bf02-6afb442502f2> (дата звернення: 07.06.2025).

5. Лисенко Г. І., Волкова С. П., Баранник О. Ю. Дизайн-мислення в структурі педагогічної моделі підготовки викладачів мистецьких дисциплін. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: педагогіка та психологія. 2025. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2025-7-08-01>

6. Губський О. Дизайн мислення як перспективна методика формування компетентності майбутніх фахівців з маркетингу в Сполучених Штатах Америки. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 1(69). С. 42–48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/69.1.7>

7. Kozik V., Sofilkanych M., Bilozub L., Korsunskyi V., Babii, N. Problems and prospects of the development of creative design thinking of higher education students in the conditions of digitalization. *Revista Eduweb*. 2022. Vol. 16. № 2. P. 134–145. DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.02.9>

8. Pande M., Bharathi S. V. Theoretical foundations of design thinking – A constructivism learning approach to design thinking. *Thinking Skills and*

Creativity. 2020. Vol. 36. Article 100637. DOI:
<https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100637>

9. Бохонько Є. О., Шелевер О. В., Дерека К. О. Цифрова трансформація ОСВІТИ 4.0: викладання та навчання в епоху цифрових технологій. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*. 2023. Вип. 60. С. 219–222. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/60.45>

10. Локарева Г. В., Садовенко С. Г. Методичне забезпечення розвитку педагогічної майстерності викладачів спеціальних дисциплін. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2022. Вип. 3. С. 39–46. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-3-05>

11. Черненко О. В. Інтерактивні методи навчання як дидактичний підхід до розвитку проектної культури у майбутніх викладачів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 215. С. 277–285. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-215-277-285>

12. Дубасенюк О. А., Вознюк О. В. Сучасні тенденції впровадження інформаційних технологій у процес підготовки майбутніх педагогів: досвід та перспективи. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2022. Вип. 65. С. 20–30. DOI: [10.31652/2412-1142-2022-65-20-30](https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-65-20-30)

13. Бондар І. Концептуально-аналітичні підходи до моделювання дизайн діяльності. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. 2022. № 5 (2). С. 346–357. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.5.2.2022.266929>

14. Біляковська О. О. Професійна підготовка майбутніх учителів в умовах цифровізації освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 210. С. 10–14. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-210-10-14>.

15. Саган О. В. Гейміфікація як сучасний освітній тренд. *Педагогічні науки*. 2022. № 100. С. 12–18. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2022-100-2>

16. Тригуб О. Модель реалізації міждисциплінарних зв'язків як домінанта формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти у мистецьких закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Т. 3. № 39. С. 22–27. DOI: <https://doi.org/10.24919/23084863/39-3-4>

17. Пасько О., Донченко С. Здійснення міждисциплінарного зв'язку композиції та кольорознавства в процесі підготовки майбутніх дизайнерів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. № 51. С. 657–660. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-101>